

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

підручник



Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Підручник

За редакцією доктора економічних наук,
професора М. І. Крупки

Львів
ЛНУ імені Івана Франка
2019

УДК 658.15:005(075.8)

Ф 59

Автори:

М. І. Крупка, О. М. Ковалюк, В. М. Коваленко, Є. М. Андрущак,
Д. В. Ванькович, Н. Б. Демчишак, Я. Б. Дропа, І. М. Крупка, О. В. Микуляк,
М. І. Петик, О. М. Підхомний, М. В. Рубаха, Л. С. Яструбецька

Рецензенти:

д-р екон. наук, проф. *І. О. Лютий*
(Київський національний університет імені Т. Шевченка);
д-р екон. наук, проф. *Ю. В. Пасічник*
(Черкаський державний технологічний університет)
д-р екон. наук, проф. *М. І. Кульчицький*
(Львівський національний університет імені І. Франка);

*Рекомендовано Вченою радою
Львівського національного університету імені Івана Франка
Протокол № 48/4 від 25 квітня 2018 р.*

Фінансовий менеджмент : підручник / за ред. д-ра екон. наук,
Ф 59 проф. М. І. Крупки ; [М. І. Крупка, О. М. Ковалюк, В. М. Коваленко та ін.]. –
Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – 440 с.

ISBN 978-617-10-0505-1.

У підручнику розглянуто головні концепції, поняття і методи фінансового менеджменту, особливості управління активами, капіталом, фінансовими інвестиціями та прибутком підприємства. Висвітлено теоретичні й актуальні практичні аспекти фінансового менеджменту в умовах формування ринкової економіки.

Книга є водночас теоретичним і практичним виданням, у якому використано сучасні підходи до забезпечення навчального процесу.

Для студентів, аспірантів, викладачів економічних спеціальностей, економістів-практиків.

УДК 658.15:005(075.8)
ББК У26(4УКР)19-21я73

© Крупка М. І., Ковалюк О. М.,
Коваленко В. М. та інші, 2019
© Львівський національний університет
імені Івана Франка, 2019

ISBN 978-617-10-0505-1

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	6
Частина 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	
Розділ 1. Сутність, принципи та головні показники фінансового менеджменту	10
1.1. Передумови і необхідність розвитку фінансового менеджменту	10
1.2. Сутність, завдання та функції фінансового управління	15
1.3. Принципи фінансового менеджменту	21
1.4. Функціональні обов'язки фінансового менеджера	27
1.5. Головні показники у фінансовому менеджменті.....	30
Розділ 2. Система забезпечення фінансового менеджменту	38
2.1. Організація фінансового менеджменту на підприємстві.....	38
2.2. Нормативно-правова база діяльності фінансового менеджера	41
2.3. Інформаційне забезпечення фінансового управління	46
Розділ 3. Концепції і моделі фінансового управління	55
3.1. Базові концепції фінансового менеджменту	55
3.2. Фінансова політика та типи фінансового управління.....	63
3.3. Стратегія і тактика ухвалення фінансових рішень	70
Розділ 4. Управління грошовими потоками підприємств	83
4.1. Зміст і значення грошових потоків у функціонуванні підприємств.....	83
4.2. Класифікація грошових потоків підприємств.....	86
4.3. Організаційно-економічний механізм управління грошовими потоками підприємств.....	91
Розділ 5. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках	103
5.1. Концептуальні положення визначення вартості грошей у часі.....	103
5.2. Прості, складні та безперервні відсотки у фінансових розрахунках.....	104
5.3. Порядок обчислення майбутньої і теперішньої вартості анuitетів.....	110
Частина 2. УПРАВЛІННЯ ЕЛЕМЕНТАМИ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРЬСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
Розділ 6. Управління прибутком	120
6.1. Прибуток як позитивний фінансовий результат господарської діяльності	120
6.2. Джерела формування доходів та елементи витрат підприємства.....	124
6.3. Інструменти операційного аналізу в управлінні фінансовими результатами.....	134
6.4. Ефективні напрями розподілу і використання прибутку.....	139
Розділ 7. Управління активами	151
7.1. Сутність і структура активів підприємства	151
7.2. Методи оцінювання вартості активів у господарській діяльності.....	155
7.3. Політика фінансування і формування структури оборотних активів	161
7.4. Управління відновленням необоротних активів	168
Розділ 8. Управління капіталом	179
8.1. Сутність, види і способи акумуляції підприємницького капіталу	179

8.2. Власний капітал: переваги та недоліки використання у господарській діяльності	184
8.3. Специфіка управління позиковим капіталом.....	189
8.4. Показники оцінювання вартості фінансових ресурсів підприємства.....	194
8.5. Побудова оптимальної структури капіталу суб'єкта господарювання	200
Розділ 9. Управління інвестиціями	215
9.1. Джерела формування інвестиційних ресурсів підприємства	215
9.2. Управління реальними інвестиціями	222
9.3. Методи оцінювання інвестиційних проектів.....	228
9.4. Управління фінансовими інвестиціями.....	234
9.5. Види портфеля цінних паперів і принципи його формування.....	239
Розділ 10. Управління фінансовими ризиками	250
10.1. Сутність, чинники і види ризиків підприємницької діяльності	250
10.2. Особливості ухвалення рішень в умовах ризику.....	261
10.3. Методи дослідження фінансових ризиків	268
10.4. Способи та інструменти управління фінансовими ризиками	276
Частина 3. СТРАТЕГІЧНИЙ ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ	
Розділ 11. Інструменти стратегічного управління фінансами підприємства	290
11.1. Моделі стратегічного управління та умови їхнього застосування	290
11.2. Збалансована система показників як інструмент стратегічного управління фінансами підприємства	295
11.3. Роль фінансового контролінгу в системі стратегічного фінансового менеджменту	302
Розділ 12. Фінансове планування і прогнозування	312
12.1. Сутність, принципи і завдання фінансового планування	312
12.2. Техніка складання фінансових планів та прогнозів	316
12.3. Використання матриці фінансових стратегій у фінансовому плануванні	321
Розділ 13. Аналіз фінансових звітів	330
13.1. Роль фінансової звітності в управлінні підприємством	330
13.2. Методи аналізу фінансової звітності.....	334
13.3. Балансові показники фінансового стану підприємства.....	338
13.4. Оцінка звіту про фінансові результати	347
13.5. Характеристика звіту про рух грошових коштів	350
13.6. Аналіз звіту про власний капітал.....	352
Розділ 14. Оцінювання фінансової привабливості підприємства	359
14.1. Сутність і складові фінансової привабливості підприємств	359
14.2. Факторний аналіз фінансових результатів господарської діяльності	365
14.3. Аналіз ділової активності суб'єктів господарювання	371
Розділ 15. Фінансове управління підприємством за умов кризи	379
15.1. Діагностика фінансового стану в системі антикризового управління підприємством.....	379
15.2. Форми і методи фінансової санації підприємств	391
15.3. Реалізація процедури банкрутства та розподіл майна боржника.....	403
ДОДАТКИ.....	418
ПРЕДМЕТНИЙ ПОКАЖЧИК	433